

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут філології
Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

*Національний менталітет як ключова тема творчості Лу Сіня і
можливості його розкриття в перекладі есе «Вседозволеність»*

*Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
напряму підготовки 035.065–
спеціальності «Китайська мова і література та
переклад, англійська мова»*

Березовський Богдан Миколайович

*Науковий керівник:
Кірносова Надія Анатоліївна*

*ДО ЗАХИСТУ: _____
зав. кафедри мов і літератур
Далекого Сходу
та Південно-Східної Азії*

КИЇВ - 2021

Зміст

Вступ	4
Розділ 1 Теоретична частина	8
1.1 Визначення менталітету та ментальності	8
1.1.1 Менталітет очима західних науковців	8
1.1.2 Менталітет очима китайських науковців	13
1.2 Порівняння Західного та Східного менталітету	15
1.2.2 Давній Вплив 2: Історія	18
1.2.3 Сучасний вплив 1: Уряд	19
Висновок до першого розділу	21
Розділ 2. Аналіз китайського менталітету на прикладі творчості Лу Сіня та його есе «Вседозволенність»	23
2.1 Біографія Лу Сіня та вплив на його творчість	23
2.1.1 Ранні роки письменника	23
2.1.2 Початок кар'єри	24
2.1.3 Подальше життя та кар'єра	28
2.2 Історія написання та зовнішні впливи на «Вседозволенність»	30
2.2.1. Журнал «Нова молодь» (新青年)	32
2.3 Вседозволенність 拿来主义	35
2.4 Прагнення «Віддавати своє» 送去主义	38
Висновок до другого розділу	42
ВИСНОВКИ	43

Джерела	46
---------------	----

Вступ

У сучасному світі людина опиняється на межі багатьох культурних сфер, контури яких розмиваються в зв'язку з стрімким поширенням культурних мов. В результаті соціокультурних трансформацій, сучасна людина стає носієм складної, неоднорідної ідентичності. .

Для того аби окремі аспекти світогляду «не розчинялися» в культурному сполученні, необхідно розвивати сприйняття свого історичного минулого, виявляти сенс людського буття через розуміння свого коріння та відродження духовних традицій.

Проблема розуміння особливостей впливу національного менталітету на поведінку людей у суспільстві має досить складний та багатогранний характер. Серед безлічі сфер інтересів цілого ряду наукових дисциплін, наприклад психології та соціології, розуміння менталітету вимагає глибокого осмислення його змісту. Особливо у нинішньому часі, де лише одним дотиком пальця можна перенестись у зовсім чужий світ та спілкуватись із людьми, чий світогляд відрізняється від нашого.

Беручи участь у будь-яких міжкультурних контактах, люди взаємодіють з представниками інших культур, які досить часто істотно відрізняються одна від одної. Відмінності в мовах, одязі, нормах, традиціях і поведінці часто роблять ці контакти важкими і навіть неможливими. Однак, основні причини їх невдач лежать за межами очевидних відмінностей. Головна перешкода, що заважає успішному вирішенню цієї проблеми, полягає в тому, що ми сприймаємо інші культури через призму своєї культури, тому наші спостереження і висновки обмежені її рамками.

Таке культурне поєднання здається чимось сучасним та новомодним, однак це не зовсім так. Видатний китайський письменник Лу Сінь був першим у адаптації та аналізу західної думки. Письменник вважав, що людина повинна

розділяти та обирати іноземні думки, аби не тільки розширювати власне світобачення, але й вдосконалювати власні національні ідеї.

Новітній погляд на розвиток своєї Батьківщини виділяє Лу Сіня серед своїх сучасників. Не дарма його звать «Батьком сучасної китайської літератури», Лу Сінь мав величезний вплив на мислення китайців ХХ століття завдяки своїм в'їдливим новелам, поезії, перекладам, есе та літературній критиці.

Головною рисою творчості Лу Сіня є реалістичний показ найбільш негативних сторін китайського суспільства. Малюючи образи «ображених» та «принижених», письменник змушує читача задуматись над долями китайців, свого народу. Лу Сінь бачив і розглядав людину не тільки через призму китайського менталітету, але й через західну.

Лу Сінь - національна душа сучасного Китаю, і його дух досі впливає на його читачів, дослідників і навіть покоління сучасних китайських письменників та інтелектуалів. Як і видатні світові мислителі та письменники того ж періоду, він звернув увагу на власний народ, але також стурбований спільними проблемами, з якими стикається людство, і зробив свій унікальний внесок у світове суспільство.

Тенденція до збереження культурної самобутності підтверджує загальну закономірність, яка полягає в тому, що людство, стаючи, все більш взаємозалежним і єдиним, не втрачає свого культурного розмаїття. І Лу Сінь був одним із основоположників цієї думки.

Актуальність цієї роботи полягає у необхідності адаптації до поширення іноземних культур, що несуть за собою унікальні аспекти менталітету та світогляду. З плином часу, переймаючи чужі ідеї та міркування, важливо зберегти власне «Я» та традиції власного народу. Окрім того, поширюються культурні обміни між державними інститутами, соціальними

групами та окремими представниками різних країн і культур. Розширення взаємодії культур і народів робить особливо актуальним питання про культурну самобутність і відмінності у світогляді.

Провідною зіркою подібних прогресивних ідей є видатний письменник Лу Сінь, чиє унікальне бачення сприяє інтернаціональному дискурсу щодо китайського менталітету та його взаємного впливу на Західну культуру.

Мета роботи полягає у виявленні рис менталітету китайського народу, які письменник Лу Сінь визначив у своїй праці «Вседозволенність» («拿来主义»).

Досягнення цієї мети передбачає виконання певних завдань:

1. Виділити концепт менталітету.
2. Порівняти східний та західний світогляди.
3. Розглянути біографію та творчий шлях китайського письменника Лу Сіня.
4. Проаналізувати есе Лу Сіня "Вседозволенність" (拿来主义).
5. На основі роботи письменника Лу Сіня, визначити його думку щодо китайського менталітету.

Об'єктом дослідження є сатиричне есе Лу Сіня «Вседозволенність»

Предметом дослідження є аналіз рис китайського менталітету, визначених у есе Лу Сіня «Вседозволенність»

Матеріалом дослідження є новела Лу Сіня "Вседозволенність" ("拿来主义")

Методи дослідження: Для аналізу тексту були застосовані узагальнення відомостей щодо концепту «менталітет» Художні засоби творчості Лу Сіня, досліджено за допомогою **описового** і порівняльної інтерпретації, його ознак і підстилів здійснено описовим методом.

Структура: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатку, та використаних джерел.

Розділ 1 Теоретична частина

Перш за все варто переглянути теоретичні засади роботи. Поняття менталітет є надзвичайно багатогранним та глибоким предметом, чії особливості вивчають науковці по всьому світі. Окрім того, необхідно виділити розбіжність між західним та східним менталітетом, аби зрозуміти усі нюанси наступного практичного розділу.

1.1 Визначення менталітету та ментальності

1.1.1 Менталітет очима західних науковців

Ментальність, менталітет. М. (від лат. mens (mentis) – розум, мислення, душевний склад) – сукупність соціально-психологічних настанов, автоматизмів та навичок свідомості, які формують способи бачення світу та уявлення людей, що належать до тої або ін. культ. спільноти. (Галушко Кирило Юрійович)

У наявних публікаціях менталітет трактується як рівень індивідуальної й суспільної свідомості (А.Я. Гуревич); людська активність, об'єктивована в пам'яті культури (В.А. Шкуратов); характер інтелекту (Р. Вебстер); соціальний характер (Є. Донченко).

На думку А.Я. Гуревича поняття "менталітет", розглядається як "склад розуму", "бачення світу". Але картина світу - не точне зображення дійсності. Людська свідомість перевтілює дійсність залежно до закладеної в неї картини світу. Тобто вже з народження, люди різних епох одразу отримують готову картину світу, засоби комунікації, мови, культури, релігію, виховання. Вплив

картини світу тим сильніший, чим менше підконтрольна вона свідомості людини. Наприклад стереотипи мовлення, поведінки, жестів або звичаї та звички.

На думку Жоржа Дюбі ментальність - «це система образів, уявлень, які в різних групах або країнах, що становлять суспільну формацію, поєднуються по-різному, але завжди лежать в основі людських уявлень про світ і про своє місце і, отже, визначають вчинки і поведінку людей. Вивчення цих не мають чітких контурів і мінливих з часом систем важко, необхідні відомості доводиться збирати по крихтах в різних джерелах ».

Науковий обіг терміну "ментальності" був запроваджений франц. етнологом і соціоантропологом Л.Леві-Брюлем (1857–1939), який вивчав мислення і колективні уявлення примітивних народів. Характерною рисою ментальностей Л.Леві-Брюль вважав їхню непояснюваність за допомогою звичайної логіки та здорового глузду, "містичність", сопричетність усіх до спільних вірувань або оман (т. зв. закон сопричетності). Він першим наголосив на складності спроб зрозуміти колективне життя безписемних народів, виходячи із сучасних понять.

М. Блок вважав, що ментальність виражає «позаіндивідуального сторону особистості, коли ми описуємо ментальність минулого, то відновлюється картина світу - не у вигляді надбання лише конкретного індивіда, але в якості параметрів особистості, пропонованих людині його культурою. Індивід засвоює ментальність через - мова, виховання, соціальне спілкування, в своєму життєвому досвіді, а не за допомогою біологічного успадкування».

Німецький філософ І.Г. Гердер ототожнює поняття «душа народу», «народний характер», «дух народу». На його думку, саме народний дух створює основу менталітету, надихає культуру народу, завдяки мові, звичаях,

духовних цінностях, нормах, традиціях. Народний дух є однією з вузлових рушійних сил історичного розвитку людського менталітету.

Менталітет часто сприймається через поняття «душа народу». Так, англійський мислитель К. Юнг пише: «В одному зі своїх аспектів душа не індивідуальна, але виведена з нації, спільноти, навіть всього людства».

Окрім цього, у людини є і простір вільної волі. Межі ж цієї волі визначаються власне картиною світу та соціальною системою, у якій перебуває людина. Вона також може свідомо або несвідомо змінювати свій світогляд. Отже проблеми людської особистості, досліджуваної відповідно до типу культури є головним аспектом вивчення менталітету.

Дослідження свідомості особистості, в яке включені навички, схильності, звички, уява та емоції, дозволяє дослідникові провести паралелі між різними культурами та об'єктивніше розглянути їх особливості та схожості. Знання про систему цінностей людей минулих років дозволяє побудувати ментальний контекст цього періоду і реконструювати колективну свідомість. Мовна картина світу — історично сформована в повсякденному пізнанні спільноти сукупність уявлень про світ, певним способом зображена крізь призму культурно-національних особливостей, притаманних певному мовному колективу.

У певному зображенні мови значення складаються в єдину систему поглядів, яка є обов'язковою для всіх носіїв мови і є мовною картиною спільноти;

Характеризуючи мовну картину світу, мовознавці відзначають її особливе значення і функції: мова забезпечує бажання суспільства у спілкуванні. Основними функціями є комунікативна, когнітивна, емоційна, експресивна тощо.

Ж. Ле Гофф вважає, що "картина світу -- найбільша і найконсервативніша сторона соціальної системи, що охоплює позаособистісні автоматизми свідомості, те, що індивід розділяє з іншими членами соціуму".

Повертаючись до концепту «Менталітет» досить поширеним є його використання для аналізу архаїчних культур та міфологічної свідомості. Однак усе частіше його використовують у навіть ширшому значенні: тоді, коли розглядають не лише окремі культури, але й напрям думок, душевний склад різних типів суспільств. Зокрема, ментальність допомагає визначати відмінності між західною й східними культурами, європейської й китайської. За його допомогою характеризують етапи розвитку власне європейської культури (антична, середньовічна ментальність, ментальність Нового часу та ін.).

Варто відзначити Гіпотезу Сепіра — Ворфа, гіпотеза лінгвістичної відносності — концепція, розроблена в 1930-х роках, за якою структура мови визначає мислення і спосіб пізнання реальності. Названа за іменами американських мовознавців Едварда Сепіра та Бенджаміна Ворфа.

Гіпотеза припускає, що люди, які говорять різними мовами, по-різному мислять і по-різному сприймають світ навколо себе. Зокрема, ставлення до простору та часу, що залежить в першу чергу від рідної мови індивіда; з мовних характеристик європейських мов (так званого «середньоєвропейського стандарту») виводяться не тільки ключові особливості європейської культури, але і найважливіші досягнення європейської науки (наприклад, картина світу, відображена в класичній ньютонівській механіці).

Автором концепції є американський етнолінгвіст-любитель Б. Л. Ворф; ця концепція була співзвучна деяким поглядам найбільшого американського лінгвіста першої половини ХХ століття Едварда Сепіра, що надавав Ворфу

підтримку і тому зазвичай називається не «гіпотезою Ворфа», а «гіпотезою Сепіра — Ворфа»

Головним підводним каменем в дискусії про теорію Сепіра-Уорфа є проблема кореляції між мовою і мисленням. Найсуворішою формою кореляції є лінгвістичний детермінізм, який передбачає, що мова повністю визначає всі можливі когнітивні процеси індивіда.

Цю точку зору іноді приписують Бенджаміну Ворфу і Людвігу Вітгенштейну, але до сих пір немає єдиної думки з приводу того, чи дійсно ці вчені підтримували такі погляди на відносини між мовою і мисленням. Лінгвістичний детермінізм також іноді описується як «сувора гіпотеза Сепіра - Ворфа», в той час як інші форми пропонованої кореляції описуються як «м'яка гіпотеза Сепіра - Ворфа».

Подання про м'яку і сувору версії принципу лінгвістичного релятивізму Уорфа є неправильним розумінням, поширеним Стюартом Чейзом, якого Уорф розглядав як «абсолютно некомпетентного і не володіє достатньою освітою для того, щоб працювати з такою теорією». Ні Сепір, ні Уорф ніколи навіть не пропонували поділу між суворою і м'якою гіпотезою. Гіпотеза лінгвістичного детермінізму в даний час є невизнаною, але слабші форми кореляції досі активно вивчаються, і часто публікуються.

Якщо згадувати народ у цілому, то його менталітет визначається особливостями загальнонаціональної культури. Основні категорії цієї культури обов'язкові для всіх її носіїв - інакше вони просто не могли б розуміти одне одного та взаємодіяти в одному суспільстві.

У складі народу є різні соціальні групи і товариства, що мають свої певні субкультури. У межах кожної субкультури загальний зміст окремих категорій може змінюватись. На єдині для всього народу категоріальні уявлення, що

відносяться різних соціальних групах, накладаються деякі відмінності в їх розумінні.

1.1.2 Менталітет очима китайських науковців

Китайський спосіб мислення загалом відомий на весь світ, він інтуїтивно зрозумілий та прозорий, але загальна відсутність логічного аналізу в китайській мові - це теза, який виділяються самі китайці. Китайському мисленню загалом бракує можливостей західного менталітету та логічних міркувань. Мислення китайців у майбутньому повинно бути органічним поєднанням китайського та західного способу мислення.

Згідно з твердженням вчених Китайської академії Соціальних Наук Сінь Чжиюна, Лу Цуйпіна, дослідження стилів мислення охоплюють широкий спектр областей, але, порівняно кажучи, дослідження стилів мислення, орієнтовані на психологію, відносно слабкі. Існуючі дослідження мають наступні характеристики: дослідження на макрорівні мають очевидні культурні перспективи, а стилі мислення часто використовуються для виявлення культурної відмінності, а дослідження на мікрорівні загалом зосереджені на механізмі мислення.

Доцент Хоу Юйбо вважає, що китайським традиційним дослідженням менталітету часто важко вийти з рамок західної психології, і багатовікові та соціальний розвиток ставлять перед цим дослідженням нові виклики. На основі прочісування результатів досліджень у цій галузі, за допомогою власних експериментів та порівнянь, він склав набір шкал, які можуть вимірювати китайський спосіб мислення, що робить китайські характеристики мислення кількісними та конкретними, а також забезпечує інструменти

вимірювання та теоретичні керівництво для подальших досліджень, пов'язаних із способом мислення.

Хоу Юйбо вважає, що чотири тези професора Пекінського університету Фей Сяотуна можуть узагальнити китайський спосіб мислення з точки зору життя та світогляду: "Кожна людина має візуальну красу, внутрішню красу, спільну красу та красу гармонії зі світом". Хоу Юбо пояснив, що китайці сподіваються досягти гармонії людей та світу як єдиного цілого. Це повністю відображає китайський спосіб мислення у спілкуванні з людьми, що забезпечує сучасним вченим спосіб зрозуміти китайський спосіб мислення та їх бачення менталітету.

Вчені Чжао Чжиюй та Ян Чжунфан, що опублікували дослідження про помірне мислення в Гонконзі в 2000 році у ході свого дослідження створили три фактори для вивчення способу мислення китайців: з цілісної сторони китайці хочуть досягти гармонії, з когнітивної та процесуальної точки зору, китайці дивляться на проблему через призму загального розуміння, а зі сторони точки зору поведінки, для вирішення проблеми китайці використовують компромісний підхід.

А у своєму дослідженні 2002 року Пен Кайпін стверджує, що діалектичне мислення китайців також повинно містити три виміри: концепція суперечності, визнання суперечливих ідей китайським мисленням, когнітивні зміни з точки зору когнітивної орієнтації, китайське визнання змін, зміна поведінки, Китайці думають, що поведінка людини також зміниться.

Варто згадати академіка Китайської академії наук пана Ян Чженьніна, що у своєму виступі на Пекінському форумі в 2004 році зазначив, що "Книга змін" перешкоджає розвитку сучасних китайських технологій. Це спричинило запеклі суперечки, хтось критикував цю думку, а дехто погоджувався з нею. І

дослідження показують, що психологія певною мірою підтримує цю точку зору.

З результатів психологічних досліджень китайці розглядають проблеми з цілісної та пов'язаної точки зору. Їм бракує готовності, здатності та навичок розрізняти проблеми із загального контексту, а тому не можуть здійснювати подальший прогрес. Китайці давно визнали віддалені сили, але вони не вміють проводити більш детальні розмежування та класифікації цього змісту. Неможливо створити нові ідеї, такі як електромагнетика та квантова механіка, не кажучи вже про більш цілеспрямовані та поглиблені дослідження.

1.2 Порівняння Західного та Східного менталітету

Схід- це Схід, а Захід- це Захід (Р. Кіплінг)

Західний стиль мислення характеризується як втілення цінності "індивідуальної відмінності" або "незалежності", тоді як Східний стиль думки втілює цінність "гармонійних соціальних відносин" або "взаємозалежності". Протягом усього свого існування Західне суспільство цінувало й звеличувало індивідуальність кожного свого жителя, особливо у художніх витворах мистецтва та філософських трактатах.

У Китаї багато людей готові робити вчинки на благо суспільства. Вони відчують сильне почуття єдності. На Заході незалежність і свобода вибору високо цінуються. Західники відчують сильне почуття індивідуалізму. Вони не так часто говорять "наш".

Однак, беручи за приклад український менталітет, що хоч і є представником західної думки, яскравіше зображає ідею єдності та братерства

народу. Причиною тому напевне є насичена історія країни та зовнішні проблеми, що зблизили людей та дещо змінили їх світогляд.

Китайці люблять усвідомлювати, тобто тримати свої думки в собі. Західники люблять екстерналізувати, тобто ділитися своїми думками. Приватний простір для китайців - у їхніх головах; для західників це у них вдома, або там, де їх не можна побачити чи почути. З цим важко не погодитись, адже на Заході люди більш ретельно відносяться до власних зручностей, тому і для них особистий простір є надзвичайно важливим аспектом життя у суспільстві.

Люди на Сході схильні дивитись на цілу картину та всі її деталі, тоді як люди на Заході концентруються на головному аспекті або меті. Це підтверджується ціленаправленістю Західного менталітету людей сьогодення та його фіксації на головних складових різноманітних речей.

Окрім того, у художніх творах сучасних китайських майстрів, що здається, не повністю розкривають головну ідею своїх робіт, а залишають читачеві чи глядачу шматочки пазла, який вони повинні зібрати власноруч.

Китайці мають міцну систему поваги. Значна частина цього походить від конфуціанської системи ієрархії. Гармонія вважається важливішою, ніж вказувати на вади, тому, коли потрібно згадати про помилку, докладається велика обережність, щоб уникнути образи. Конфуціанство сягає коріння китайського менталітету, тому і його догмати є надзвичайно важливою складовою їх світогляду.

Західники добре відчують, що є правильним і неправильним, і хочуть знати, в чому полягає "істина" ситуації. Хоча на Сході повагу сприймають як само собою зрозуміле, на Заході люди бажають заслужити на повагу, а критика, як правило, є прямою та відкритою. На Заході бажання вибороти похвалу та суперництво є невід'ємною частиною суспільства

Для китайців існує постійний процес вдосконалення (тобто "речі відбуваються циклами") без певної кінцевої мети, яку неможливо досягти.

Західники зосереджуються на тому, щоб досягти кінцевої мети, використовуючи найбільш ефективний метод (тобто "пряму лінію"). Тут можна згадати власне бажання західників розглядати основний намір та ціль у своєму повсякденному житті, тобто кінцеву етап, який вони повинні подолати. Східний світогляд, в свою чергу, базується на стародавніх школах філософії, таких як конфуціанство чи даосизм, що проповідують одвічне вдосконалення людини.

На Сході наголошують на послідовності через формули та повторення (наприклад, шкільна система, вправи, ввічливість, ритуали). На Заході акцент робиться на інноваціях та конкуренції. Таким чином Китай став «фабрикою світу», а Захід став "світовою рушійною силою прогресу та інновацій".

Глобалізація все більше зближує обидва кінці спектру. Вже в близькому майбутньому межа між цими ролями стане розмитою та обидві сторони можуть запозичувати в одне одного ідеї та бачення певних речей.

У Китаї першочерговою реакцією на особисту «погану поведінку» є сором, але лише в тому випадку, якщо суспільство оцінює цю поведінку як погану. На Заході основною реакцією є почуття провини, і цим особисто керується індивід відповідно до того, що він / вона вважає неправильним.

На Сході гармонія та відповідність правилам суспільства (включаючи ритуали та збереження обличчя) є кращим способом збереження порядку, тоді як на Заході перевагу надають легалізму та пошуку «істини».

Далі варто розглянути китайську концепцію "обличчя" (面子), що стосується культурного розуміння поваги, честі та соціального становища. Неповажні дії чи слова можуть призвести до того, що хтось «втратить

обличчя», тоді як подарунки, нагороди та інші дії, що віддають повагу, можуть «дати обличчя».

На відміну від «західного обличчя», яке є більш самоорієнтованим та індивідуалістичним, обличчя Китаю є більш спрямованим та відносним. Іншими словами, мова йде менше про вашу власну особисту гордість чи "Его", а більше про те, як люди сприймають одне одного. На відміну від західного обличчя, китайське обличчя можна дарувати або заробляти. Його також можна забрати або загубити.

Далі важливо виділити вплив часу.

1.2.1 Давній Вплив 1: Географія

Відмінності у східному (китайському) та західному мисленні можуть бути наслідком чогось такого простого, як місце проживання людей.

Поки Китай оточений величезними гірськими хребтами, пустелями та океаном, країни Заходу (Європи) оточені порівняно меншими географічними перешкодами та більш судноплавними морями.

Ізольована ворожа географія, можливо, сприяла островному мисленню, а доступна географія, можливо, сприяла більш індивідуальному та зовнішньому мисленню.

1.2.2 Давній Вплив 2: Історія

Узагальнене резюме: Поки західники досліджували світ: воювали, торгували, жили з ними та завойовували інші нації, одночасно пропускаючи інші нації через свої кордони; китайці були сповнені контролю над речами у

власних межах, ведення власного бізнесу, розвитку власної культури та недопущення інших.

В основному західники, здається, завжди були індивідуалістичними екстерналістами, тоді як китайці, здається, завжди підтримували суспільство.

Дії посилили схеми мислення, а усталена думка призвела до більшої кількості таких самих дій за сценарієм курча-яйце, який тривав тисячоліття.

1.2.3 Сучасний вплив 1: Уряд

До останніх століть східними та західними державами керував єдиний правитель (і це, як правило, сприяло "східній думці").

Однак, коли Китай відійшов від абсолютної монархії, він пішов шляхом однопартійного республіканства та комунізму, тоді як Захід прийняв демократію.

Китайська думка та комунізм

Комунізм відповідає східним (китайським) принципам думки, описаним вище, з акцентом на суспільство, спільну власність і виробництво та егалітарну відповідність, що заохочує циклічне повторення, та цілісну, що приймає, інтерналізовану думку.

Хоча комунізм сьогодні не практикується в Китаї, його вплив зберігається в освіті та сильному однопартійному урядовому контролі торгівлі та населення.

Західна думка та демократія

Демократія у своїй зовнішній орієнтації на особистість, прозорості (правда буде зрозуміла) та сумнівах у владі може сприймати "заохочення"

західної думки "навіть більше, ніж комунізм, а однопартійний уряд -" східну думку".

1.2.4 Сучасні впливи 2 та 3: Капіталізм та споживацтво

Хоча сучасні впливи капіталізму та споживацтва поділяються у всьому світі, усталені процеси мислення в Китаї та на Заході викликали різні реакції та напруженість у сучасному суспільстві.

Капіталізм у контексті східної та західної думки

Різні цілі: Капіталізм означає, що кожна людина хоче заробляти більше, але в Китаї багатство (більш) із задоволенням або звичаєм ділиться в межах (розширеної) сім'ї та нації, тоді як на Заході багатство (більше) орієнтоване на особистий та приватний розвиток.

Споживацтво у контексті східної та західної думки;

Різні мотиви: споживацтво означає, що напр. «кожен повинен мати машину, щоб почуватись задоволеним». Однак у Китаї люди купують машини, щоб вписатись, тоді як на Заході люди купують машини, щоб виділитися! Як правило, китайські мотиви керуються суспільством, а західні - індивідуальними.

Інша поведінка: Наприклад, у Китаї люди їздять на машинах так, як (місцеве) суспільство вважає нормальним, не відчуваючи провини щодо закону. На Заході люди їздять на машинах так, як це вважає закон і людина, не соромлячись того, що можуть думати спостерігачі.

Різні конфлікти: у Китаї егоїзм споживацтва суперечить внутрішній увазі до сім'ї та суспільства. На Заході поблажливість споживацтва суперечить

моральним і раціональним чеснотам простоти та розсудливості, смиренності та ощадливості.

Висновок до першого розділу

У цьому розділі були розглянуті теоретичні засади дослідження, аби при подальшому огляді ми краще розуміли практичну частину. Зазначені терміни, а саме: когнітивна менталітет та мовна картина є невід'ємними.

Розвиток осмислення поняття «Менталітет», як в світовому, так і вітчизняному соціально-гуманітарному знанні ототожнюється з поняттями «етнічна свідомість», «духовність». Розвиток поняття «менталітет» призводить до розуміння його як «духовне оснащення» людини, особливості поведінки, мислення. поняття менталітету характеризується з різних сторін: історичної, філософської, психологічної, культурологічної. З поняттям «менталітет» глибоко взаємопов'язане визначення - «національний характер» як сукупність рис національної групи, етносу.

Мовна картина світу — історично сформована в повсякденному пізнанні спільноти та відображеною в мові сукупністю уявлень про світ, певним способом відображення і концептуалізації дійсності крізь призму культурно-національних особливостей, притаманних певному мовному колективу

Хоча, безумовно, існують відмінності між Східною та Західною філософською системою, вони обоє спрямовані на одну і ту ж мету - сприйняття Істини та розуміння найкращого способу прожити своє життя.

Знизу наведена таблиця, розроблена на прикладі вище зазначених особливостей Китаського та Західного світосприйняття.

Отже, завдяки більш детальному аналізу концепту «Менталітет», тепер можливо розглянути літературну та культурну спадщину видатного письменника Лу Сіня та його бачення світогляду китайського народу.

Схід Захід	
Спільне	Відмінності
<ul style="list-style-type: none"> • Філософські міркування щодо мети людського життя, • Інтуїтивне сприйняття добра та зла, • Споживацтво, • Капіталізм, • Бажання розповсюджувати власну культуру, • Глобалізація, • Схожі поживацькі інтреси на світовому ринку 	<ul style="list-style-type: none"> • Циклічне (Сх.) та лінійне (Зх.) Міркування, • Сприйняття часу та простору, • Соціальний устрій, • Концепція «Обличчя» • Традиційність, • Реакція на поведінку, • Сприйняття критики та осуд суспільства, • Вплив політики та уряду на світогляд, • Іноваційність, • Релігійний вплив • Ізоляційність, • Сприйняття медицини через призму філософії, • Система цінностей сім'ї.

Розділ 2. Аналіз китайського менталітету на прикладі творчості Лу Сіня та його есе «Вседозволенність»

Опрацювавши необхідну теорію, аби краще зрозуміти межу між західним та китайським менталітетом, ми можемо розглянути біографію письменника Лу Сіня. Визначивши соціальний, іноземний та політичний вплив на його творчість, ми отримаємо змогу більш детально проаналізувати його есе «Вседозволенність»

2.1 Біографія Лу Сіня та вплив на його творчість

Розпочнемо з біографії видатного письменника, адже умови за яких він жив беззаперечно сформували його літературний стиль та сприйняття світу.

2.1.1 Ранні роки письменника

Чжоу Шужень, що писав під псевдонімом Лу Сінь, був надзвичайно знаменитий та успішний письменник у китайській літературі 20 століття. Окрім того, він був впливовим критиком, відомим своїми гострими та унікальними нарисами про історичні традиції та сучасні умови життя Китаю.

Він народився у традиційній заможній та шанованій родині. (Його дідусь був урядовцем у Пекіні), Чжоу Шужен мав щасливе дитинство. Однак через хворобу батька Чжоу Шуженя та інші зовнішні обставини репутація сім'ї занепала, і громада та родичі ставилися до них зневажливо. Вважається, що цей досвід мав великий вплив на стиль написання Чжоу Шужена, яке відзначається чуйністю та песимізмом.

У передмові до збірки «Клич» Лу Сінь згадує про своє дитинство: «Чотири з гаком роки мені доводилося майже щодня бувати в ломбарді і аптеці. Не пам'ятаю, скільки мені було років, - прилавок аптеки був мені до голови, а прилавок ломбарду - в два рази вищий за мене. Я передавав через високий прилавок одяг або коштовності і, обсипаний глузуваннями чи образами, отримував гроші, йшов в аптеку купував ліки для свого хворого батька. Лікар, який лікував батька, був великою знаменитістю і тому виписував рецепти на особливо дивовижні ліки: зимові коріння очерету, цукрову тростину, що повина неодмінно простояти три зими в поле, пару цвіркунів ... неодмінно молодят, рослина «піндіму» з плодами. Діставати все це мені було нелегко, і все таки моєму батькові ставало все гірше і гірше і, нарешті, він помер» [22].

У дні раннього дитинства письменника його родина володіла ділянкою землі в 30-40 му (близько 2 гектарів), яких, за визнанням Лу Сіня, було досить для безбідного існування. Але коли хлопчикові минуло тринадцять років, в родині сталося нещастя - був заарештований його дід, опора сім'ї. Всі гроші і засоби життя пішли на хабарі чиновникам і тюремникам.

Лихо змусило хлопчика піти з дому і оселитися в сім'ї одного родича. Однак і тут йому не судилося знайти краще життя. «До мене ставилися, - пише Лу Сінь, - як до жебрака, і я вирішив повернутися додому. Але не минуло й трьох років, як помер батько, який страждав серйозною хворобою. Я не збирався стати ні особистим секретарем, ні прикажчиком купця - звичайний у нас в селах шлях для освічених дітей, але розорилися батьки. У моєї матері не було коштів дати мені освіту, і вона, зібравши на дорогу трохи грошей, відправила мене шукати безкоштовну школу».

2.1.2 Початок кар'єри

Початок письменницької кар'єри Лу Сюнь збігся з початком руху 4 травня - соціального та політичного руху переважно молодшої інтелігенції, яка була твердо налаштована модернізувати Китай шляхом імпорту та адаптації західних ідей, літературних теорій та медичної практики. Завдяки своєму твору, який надзвичайно критикував китайську традицію і рішуче виступав за модернізацію, Лу Сюнь став одним з лідерів цього руху.

Покинувши рідне місто в 1899 році Чжоу Шужен відвідував гірську школу в Нанкіні; там він зацікавився еволюційною теорією Дарвіна, яка стала важливим впливом у його роботі. Китайські інтелектуали того часу розуміли теорію Дарвіна, як заохочення боротьби за соціальні реформи, привілеювання нового і свіжого над старим і традиційним.

У 1902 році він відправився у Японію для вивчення японської мови та медичних наук. Перебуваючи там, Чжоу Шужен став прихильником китайських революціонерів, що там організувались. У 1903 році він почав писати статті для радикальних журналів, які редагували китайські студенти в Японії. У 1905 році він уклав домовлений шлюб проти власного бажання. У 1909 році, разом зі своїм молодшим братом Чжоу Цзуюженом, Чжоу Шужен опублікував двотомний переклад європейських оповідань 19-го століття з надією, що це надихне читачів на революцію, але проект не зумів зацікавити східні маси. Розчарований, Чжоу Шужень повернувся до Китаю того ж року.

Пропрацювавши кілька років викладачем у своєму рідному місті, а потім державним чиновником нижчого рівня в Пекіні, Чжоу Шужен повернувся до письменницької діяльності та став асоційованим із зароджуваним Китайським Літературним Рухом у 1918 році. Того року по наполяганню друзів він опублікував свою відому нині новелу “狂人日記” (“Щоденник божевільного”).

За зразком однойменної казки українського реаліста Миколи Гоголя, ця робота є засудженням традиційної конфуціанської культури, яку божевільний оповідач розглядає як суспільство, що пожирає людину. Перше опубліковане оповідання у західному стилі, повністю написане простою китайською мовою, було рушійною силою, що привернула до себе увагу китайського суспільства та допомогла отримати визнання новелістики як ефективного літературного засобу.

Інша репрезентативна робота письменника- повість 阿Q正傳 (Справжня історія AQ). Суміш гумору та пафосу - це заперечення старого порядку; він додав "AQ-ізм" до сучасної китайської мови як термін, що характеризує китайську схильність до раціоналізації поразки як "духовної перемоги". Ці історії, зібрані в 吶喊 (1923; «Заклик до зброї»), що закріпив репутацію Лу Сюня як провідного китайського письменника. Через три роки вийшла збірка 《彷徨》 (1926; "Блукання"). .

У 1920-х Лу Сюнь працював у різних університетах Пекіна як сумісник професора китайської писемності та літератури. Його академічне дослідження Z 《红果小说史略》 (1923–24; Коротка історія китайської художньої літератури) та супутні збірки класичної художньої літератури залишаються основоположними роботами.

У своїх творах Лу Сінь виступав проти схоластики, що панувала в літературі конфуціанців, проти кричущої несправедливості напівколоніального і полуфеодального ладу в Китаї, при якому долею величезної більшості була злидні, а незначною купці експлуататорів належали необмежені права на всі блага матеріального і духовного життя.

«Матеріал для своєї творчості я черпаю, говорив Лу Сінь в статті« Як я почав писати розповіді », - головним чином із середовища нещасних людей

хворого суспільства, ставлячи перед собою мету вивчити його і залучити до нього увагу для того, щобвилікувати його. .. Мені хотілося силою художніх творів впливати на суспільство » [32. стор.241-242].

Заслуга Лу Сіня в тому, що він зблизив літературу з дійсністю, з життям, з народом, зробив її могутньою зброєю прогресу, поставив її на службу сучасності. Як великий художник, він добре усвідомлював, що його завдання - боротьба і завоювання справжнього, без якого не може бути майбутнього.

Саме життя вимагала реалістичної літератури, що відбиває революційну дійсність, і її почали створювати передові письменники і поети Китаю, на чолі яких з самого початку своєї творчої і громадської діяльності встав Лу Сінь.

Лу Сінь пристрасно закликав вчитися у життя. Основу творчості він бачив в щирості художника і глибокому розкритті духовного життя народу. Реалізм Лу Сіня знаходився в тісному зв'язку зі свідомою політичною боротьбою проти панування і свавілля сил реакції.

В літературу, яка була відгороджена «Китайською стіною» від народу, від його життя і боротьби, Лу Сінь приніс новий, невідомий їй раніше світ ідей і образів. Яскрава соціальна забарвленість художньої та літературно-критичного творчості Лу Сіня, його глибока ненависть до експлуататорських «верхам», щире співчуття і участь до долі закріпачених «низів» свідчать про глибокий зв'язок письменника з життям народу, про принципово нове ставлення письменника до реальної дійсності, що в корені відрізняє Лу Сіня від всіх його попередників в Китаї.

«Я читав, - пише Лу Сінь, - твори іноземних письменників, європейських і малих балканських країн, з яких дізнався, що в світі багато народів з долею такою ж, як і у наших мас, що у них є письменники, які піднесли голос і борються за них. Картини, які я бачив в нашому селі, тепер вставали в моїй свідомості ще яскравіше, ніж раніше ... І я став показувати в формі оповідань

занепад? Так званих громадських верхів і нещасне становище суспільних низів» [23].

У творчості Лу Сіня основний його заслугою є реалістичний показ найбільш негативних сторін китайського суспільства. Малюючи образи «принижених і ображених», письменник змушує читача серйозно задуматися над долями своєї країни, свого народу. Він переконував, що джерелом соціальної нерівності є сама система державного устрою Китаю. Реалізм, найгостріша критика суспільного зла - найцінніші сторінки творчості Лу Сіня. Він бачив і розумів людини, суспільні відносини, епоху, побут, середу в дійсному, що спостерігається на досвіді процесі розвитку.

Творчий доробок Лу Сіня наочно демонструє його алегоричне оцінювання реальних ситуацій. Менталітет та світогляд письменника балансує на тонкій межі між фантастичним та справжнім. Аналізуючи життєпис письменника важко не підкреслити безпосередню соціальну ситуацію письменника, його розрив з китайською традицією. Його сприйняття світу видозмінилось під впливом західної думки, через яку він побачив недоліки у менталітеті своєї нації. Тобто можна стверджувати, що Лу Сінь вже у свій час почав розширювати свій кругозір, наче наш сучасник. Він запозичував іноземні ідеї та адаптував їх через лінзу власного східного бачення.

2.1.3 Подальше життя та кар'єра

Незважаючи на свій успіх, Лу Сінь продовжував боротися зі своїм дедалі песимістичнішим поглядом на китайське суспільство, яке посилювалося конфліктами в особистому та професійному житті. На додаток до подружніх неприємностей та посилення тиску з боку уряду, його незгоди з Чжоу Цзуорежем (який також став одним із провідних інтелектуалів у Пекіні)

призвели до розриву між двома братами в 1926 році. Такі гнітючі умови змусили Чжоу Шуженя сформулювати думку, що єдиним способом протистояти соціальній темряві є песимістичне ставлення до суспільства. Його відома фраза "опір відчаю" зазвичай вважається основним поняттям його думки.

Через політичні та особисті обставини, Лу Сінь був вимушений втекти з Пекіна в 1926 році, письменник подорожував до Сямень і Гуанчжоу, нарешті оселившись у Шанхаї в 1927 році. Там він почав жити разом зі своєю колишньою студенткою Сюй Гуанпін; 1929 року у них народився син. Лу Сінь перестав писати художню літературу і присвятив себе написанню сатиричних критичних нарисів (杂文), які він використовував як форму політичного протесту. У 1930 році він став номінальним лідером Ліги Письменників Лівого Крила. Протягом наступного десятиліття він почав розглядати китайський комунізм як єдиний порятунок своєї країни. Попри те, що він сам відмовлявся приєднатися до комуністичної партії Китаю, він вважав себе 《同路人》 (супутником). Через свої китайські переклади марксистських теорій літератури та власні політичні твори Лу Сінь вербував багатьох письменників та співвітчизників для комуністичної справи.

Протягом останніх кількох років життя Лу Сіня уряд заборонив публікувати більшість його робіт, тому свої нові статті він публікував під різними псевдонімами. Він критикував комуністичні літературні кола в Шанхаї через їх захоплення пропаганди, через що і зазнав частих атак зі сторін тих літературних кіл. У 1934 році він описав свою політичну позицію як 《橫站》 ("Стояти осторонь"), тобто він одночасно боровся як проти правих, так і проти лівих, проти культурного консерватизму та механічної еволюції.

Хенджжан, найважливіша ідея пізнішої думки Лу Сіня, вказує на складне і трагічне становище інтелектуала в сучасному суспільстві.

2.2 Історія написання та зовнішні впливи на «Вседозволеність»

"Вседозволеність" (拿来主义) —есе у жанрі сатири. Лу Сіня, надруковане у червні 1934 році. Нарис письменника є жартівливим і в'їдливым у своїй критиці та зображенні тогочасної політики Гоміндан. Окрім осуду влади, Лу Сінь глузує над вадами китайського менталітету та пропонує ідею «Вседозволеності».

Пишучи цю статтю Лу Сінь зіткнувся з періодом, коли суспільне життя було надзвичайно складним для тогочасних китайців. Після інциденту 18 вересня 1931 р. Японський імперіалізм поглибив свою агресію проти Китаю, тоді як центральний уряд проводив політику "Без опору" (不抵抗) і всі свої сили присвячував контрреволюційним військовим операціям "облоги" Червоної Армії . З одного боку, китайці продовжують йти на компроміси з Японією, з іншого — з метою впровадження культурної диктатури та пропаганди хаотично розповсюджують свою культури. Компроміс і капітуляція — це, по суті, передача спадщини предків, включаючи землю.

Заява встановлення "Нового порядку в Східній Азії є відновити вчення Конфуція" свідчить про те, що китайське суспільство того часу, будучи прогресивною культурою Китаю має прийняти відмову, тобто позицію "закритих дверей", перед потужними імперіалістичними силами. З іншого боку Китай представляв своє цінне майно чужим країнам та дозволяв їм безумовно на нього впливати.

За цих обставин Лу Сін написав багато нарисів, безпосередньо викриваючи імперіалістичну агресію (включаючи військову агресію та культурну агресію) та капітуляцію реакційних влад, активно воюючи на культурному фронті, своєчасно реагуючи на багато конкретних явищ (конкретних людей, речей, ідей та проблем).

"Вседозволеність" включає в себе дуже велику і важливу теоретичну проблему в культурних питаннях, вона відрізняється від загальнотеоретичної статті, але все ще є есе. На додаток до обговорення та всебічного й глибокого аналізу, як боротися із закордонними культурними проблемами, Лу Сін також різко атакував політичну та культурну реальність того часу. Основним пунктом критики було вказування на культурну агресію та політику капітуляції правлячої влади, яку імперіалізм здійснював проти народу Китаю. Як есе, воно має такі характеристики в письмовій формі:

Перш за все, це використання образної метафори, поглибленої та водночас неглибокої аргументації істини. Ця абстрактна істина перетворюється у конкретний образ, доступний для людського сприйняття. Лу Сін найкраще застосовує цю техніку у цьому нарисі, саме його ідеї будуть абстраговані в конкретне; Там Лу Сін зображав великий будинок як метафору для критичного успадкування, це вимагає певних зусиль в літературній теорії, адже сказати правду декількома словами, їх слід ретельно підібрати. Лу Сін взяв для прикладу великий будинок, а потім "Плавець акули", "опіум", (та інші образи, які згодом будуть розглянені) для порівняння об'єктів на вибір, не тільки для того, щоб зробити абстрактні речі візуалізованими, але також істини, яку потрібно донести. Лу Сін зміг влучно показати такий образ, оскільки ретельно спостерігав і обмірковував істину, яку слід довести, і концепти, що використовуються для метафори та відносин між ними. Тому

нариси Лу Сіня, як правило, дуже глибокі, з великою художньою майстерністю.

2.2.1. Журнал «Нова молодь» (新青年)

Рух за нову культуру, що розгорнувся на фоні антимонархічних і антиімперіалістичних настроїв, закликало створити альтернативу закостенілому конфуціанству і традиційним ідеологічним догматам. Створення журналу «青年杂志» («Молодь») восени 1915 року в Шанхаї стало відгуком на цей заклик. Навколо журналу, головним редактором якого був Чень Дусюй, згуртувалися головні ідеологи цього руху. Уже в першому номері нового видання вийшла програмна стаття Чень Дусю «Заклик до молоді» («敬告青年», 1916 вересень), в якій головний редактор закликає молодь відмовитися від забобонів і стати більш відкритими для нових цінностей і ідей. Чень вважав, що нове покоління повинно зрозуміти і прийняти три таких важливих поняття як «людські права», «теорія еволюції Дарвіна» і «соціалізм» - тільки засвоївши цю систему поглядів, можна буде зрозуміти і ідею прогресу, а значить, перетворити Китай в сильне незалежна держава. Постульований в цій статті гасло «демократія і наука» став основним не тільки для журналу, а й для цілого покоління, для всього Руху за нову культуру.

У 1916 році назва «Молодь» було змінено на «Нову молодь», при цьому і редакторський, і авторський склад залишилися колишніми. Позиція журналу стала отримувати все більшу підтримку, особливо в студентських колах. Однак, найбільшу значимість журнал набуває в «пекінський» період.

У 1917 році Чень Дусю отримує посаду в Пекінському університеті, і журнал також починає випускатися в Пекіні. Разом з тим вдалий досвід Жовтневої революції призводить до того, що видання активно лівіє, а редакторський склад поповнює відомий марксист Лі Дачжао. З 1917 року в «Новій молоді» починають виходити програмні статті марксистів.

Крім того, журнал часто звертався до гострих соціальних питань, одним з яких було гендерна нерівність. Саме на сторінках «Нової молоді» вперше було прямо заявлено, що «жінка - теж людина», а значить, вона має ті ж права і можливості, що і чоловік. На сторінках журналу періодично з'являлися як статті, присвячені «жіночого питання», так і публікації самих жінок. У 1918-1919 редакція всіляко підтримувала мітинги за емансипацію жінок, що проходили в Пекіні, Шанхаї і Гуанчжоу.

Інше важливе питання, яке часто піднімалося в журналі - необхідність переходу від класичної літературної мови веньянь до сучасної загальнозрозумілої розмовної байхуа. Редакція вважала, що статті зрозумілою простій людині мовою не тільки посприяють збільшенню рівня грамотності, але також допоможуть перетворити журнали і книги на потужний засіб ідейного впливу. І, треба зазначити, що така позиція отримала широку підтримку серед інтелігенції того часу.

Одним з основних ідеологів такої «літературної революції» став Ху Ши. У 1917 році виходить його стаття «建设的文学革命论», «Міркування про організацію літературної революції», 1917, квітень), в якій він викладає принцип «восьми немає», на які варто спиратися письменникові при створенні літературного твору - крім відходу від веньянь Ху Ши велику роль відводить естетичної і смисловим навантаженням нової літератури. Важливо відзначити, що сама стаття була написана досить хитромудрим веньянь.

Слідом за статтею Ху Ши виходить ціла серія публікацій в підтримку цієї позиції. Найбільш примітна - «Література гуманізму» («人的文学», «Жень Де веньсюе»; 1917 року, грудень) Чжоу Цзоженя. Автор вважає, що література виявляє помітний вплив на читача, а значить, на письменника лежить величезна відповідальність за створення гуманної, моральної і щирою літератури. Особливе значення, на думку Чжоу Цзоженя, має доступна література, що веде до неминучості літературної революції.

Уже з 1918 року всі статті журналу пишуться виключно на байхуа, а восени 1919 року на ньому починають викладати майже у всіх освітніх установах Китаю. Таким чином, перший літературний твір на байхуа «Записки божевільного» Лу Сіня з'явилося саме на сторінках «Нової молоді». Крім цього, існували і крайні позиції в боротьбі за відмову від веньянь. Так Цяннь Сюаньтун закликав взагалі відмовитися від китайської мови на користь есперанто.

На початку 1920-1922 років журнал все більше лівіє і фактично стає партійним органом друку КПК. У ньому виходить серія перекладів статей Леніна і Сталіна, загальні програмні статті партії. Крім того, він піддається активним гонінням з боку Гоміньдану: редакції довелося кілька разів переїжджати з місця на місце (Шанхай, Пекін, Гуанчжоу), поки в липні 1922 року її остаточно не закрили. У 1923, 1925 і 1926 робилися відчайдушні спроби відновити видання, але всі вони зазнали невдачі.

«Нова молодь» безпосередньо вплинула на творчість Лу Сіня через свою сміливість та категоричність у висловлюваннях. Письменник знашов безліч однодумців у рядах письменників та науковців, що надихнули його на працю, бажання боротись за майбутнє китайського народу. Лу Сінь розглядав «Нову молодь» як платформу для міркувань та тверджень, опору для висловлення

своїх думок. Учасники журналу були живим доказом того, що стагнація, яка потроху охоплювала менталітет китайців, застала не усіх китайців.

2.3 Вседозволенність 拿来主义

Далі розглянемо конкретні риси менталітету, які Лу Сінь розкриває в цьому есе.

Дуже важливо пояснити специфіку та глибину терміну, що створив Лу Сінь для цієї роботи. 拿来 (nálái) означає "брати", "вилучати", "діставати". 主义 (zhǐyì) в свою чергу означає "теорія", "ідея", "доктрина". Окрім "Вседозволенності" іншими варіантами можуть бути: "Налаїзм", англійською мовою "Borrowism", або ж "Запозиченність".

У власному дослідженні я вирішив назвати цю ідею як "Вседозволенність", по причині того, що ця концепція передбачає поєднання Західної та Східної думки, виділення кращих сторін обох менталітетів та світоглядів. У своєму есе Лу Сінь критикує одночасне знецінення китайцями власної культури та заперечення Західного ідейного прогресу у різних галузях життя. Тому "Вседозволенність" повинне виділяти не тільки бажання Лу Сіня допомогти своїм співвітчизникам зірвати з себе ланцюги культурної стагнації, але й відкрити їм очі на нові та сучасні ідеї, які зовсім не соромно позичати. Попри соціальні чи політичні перешкоди люди повинні "дозволяти" собі обирати ті речі, що вони вважають за потрібне. Письменник стверджує, що ксенофобія та відмовляння від іноземних та чужих ідей призведе лише до погіршення ситуації країни.

Лу Сінь наголошує на тому, що при поводженні з культурною спадщиною потрібно «брати» та «володіти» нею, стаття продовжує формувати метафору про необхідність обирати.

Акулячий плавник	Поїдання культурної спадщини/ Люди, що не бояться чужеземних речей.
Опіум	Перевтілення шкоди та західного впливу у щось корисне.
Пістолет, зброя, «Тітка»	Німецька несправна зброя, беззахисність Китаю.

Нарешті, обговорюється взаємозв'язок між спадщиною та інновацією, акцент знову робиться на вибіркового спадкуванні. Лу Сінь пояснює, як вибірково успадковувати різноманітні речі. Останнє речення пояснює з протилежної сторони значення спадщини для інновації, адже без спадкування не буде інновацій. Варто зазначити, що попередні абзаци статті стосуються поводження з іноземною культурою, ці параграфи стосуються того, як поводитися зі старовинною національною культурною спадщиною, ніби існує якийсь розрив між людьми та культурою, але насправді вони тісно пов'язані, оскільки дух доповнюють одне одного.

Лу Сінь перетворив ідею «Вседозволеності» на ваги, порівнявши культурну спадщину Китаю та зарубіжних країн із великим будинком: "Отже, як це зробити?" Автор вперше виділив, що незалежно від національного походження речей якими можна користатись, якщо воно корисне, то варто собі дозволити його схопити. Бути сміливим, бути рішучим, не боятися, не вагатись. Штучно створена владою Гоміндан ксенофобія не тільки змушує народ

заперечувати іноземний прогрес та його переваги, але й забувати про своє коріння та моральні цінності.

Насправді ці принципи однаково ефективні, коли це стосується західної культури. Головне — мати власний розум і бачення, щоб судити про природу західної культури, щоб знати, що добре, «що дозволити собі запозичити». Є й інші речі, які не слід позичати, а інші, які потрібно принести, а потім вдосконалити.

Іноді «Вседозволенність» піддається критиці, що відзначає тезу, як дещо наївну чи неточну, тому що "Вседозволенність, не завжди гармоніює із Заходом. Деякі речі, які Захід хоче надіслати, безкоштовні, за деякі платять, а інші розподіляють. Але, що китайці не знають, це те, що Захід відправляє приманку, неначе риболов, а китайці, що повелись на це, вважають це доказом успіху "Вседозволенності". А насправді сліпо піддаються західному впливу, не міркуючи за себе, правильний це вибір чин і.

Але більшість сучасних китайців використовують вседозволенність досить жваво, повноцінно і навіть можна сказати з вогником в очах. Не можна заперечувати, що вседозволенність може швидко принести спілі плоди. Лу Сінь

Ставлення Лу Сіня до китайської традиційної культури досить схоже із західним баченням. Однак за сучасних умов люди сприймають його у дещо новому розуміння, приймаючи ставлення «Прийняття» західної культури. Лу Сінь сказав, що аби вилікувати традиційну культуру щось успадкувати, інше засвоїти, щось вдосконалити, а від іншого відмовитись.

Цікаво, що цитата Брюса Лі досить влучно описує цю доктрину: "Коли людина не має форми, вона може набути будь-яку форму; коли у людини немає стилю, вона може вписатися в будь-який стиль

2.4 Прагнення «Віддавати своє» 送去主义

«送去主义» означає віддати, відправити, здати, наче зрадити країну, віддати її культуру чужеземному впливу. Ця теза піддається нищівній критиці Лу Сінем, який на різноманітних соціальних, культурних та політичних прикладах доводить, що "Прагнення відправляти" є паразитом, що винищує національний дух Китаю та навіть виводить його на світові терени як посміховище.

Вже з перших рядків письменник відзначає надмірно тривалий і дещо згубний, на його думку, вплив "Національного ізоляціонізму" на китайський народ. З плином часу цей вибір лише погіршував ситуацію для Китаю. Тогочасна влада мусила підписувати безліч нерівних угод з іноземними країнами (Уряд Гоміндану та США підписали у Вашингтоні "Бавовняну та пшеничну позику" на суму 50 млн. Доларів для придбання американської пшениці, борошна та бавовни, а також Франція, Японія, Росія та ін.) через Оупімні війни та інші різноманітні зовнішні чинники. Національна самоповага китайців зазнала шкідливих змін, їх культура почала занепадати.

Реакційна правляча влада Чана Кайші дедалі більше залежала від британського та американського імперіалізму, недобросовісно зраджуючи національним інтересам, задовольняючи імперіалізм і переслідуючи політичну, економічну, культурні та мистецькі аспекти. Окрім безтурботного топтання територіального суверенітету Китайської нації та несамовитого розграбування її економічних ресурсів, британські та американські імперіалісти також використовували декадентську західну культуру для спотворення Китаю. Реакційний уряд та імперіалізм змовилися між собою.

Тривалий час через політичну, економічну та культурну відсталість Китаю різні імперіалісти постійно імпортували опіум, зброю, порошок, фільми та різні дрібниці для військової, економічної та культурної агресії. Виникають ксенофобські думки, і з чужими речами не можна поводитися правильно. У той час щомісячний журнал "Література" в Шанхаї обговорював, як боротися з проблемою "літературної спадщини". У дискусії були дві помилкові тенденції: "загальне твердження" і "повне заперечення".

Лу Сінь відчував, що внаслідок імперіалістичної агресії та реакційного уряду, який обернувся на іноземців, була спричинена серйозна криза національної культури. Водночас у революції існували досить незрозумілі погляди на питання китайської та іноземної культурної спадщини.

Вже за часи правління Гоміндану ідея "Національного світла" стала панівним концептом у китайській культурі. Вона полягала у стрімкому поширенні пам'яток та культурної спадщини китайського народу по усьому світі. Звідси і сягають зародки тези "Прагнення відправляти". Тоді Китай переживав скрутні часи, тому влада і намагалась розповсюдити своє надбання по всьому світі, боячись залишитись за спинами передових іноземних країн, як культурна та технологічна "діра".

Отже, варто відзначити приклади цього національного руху та визначити чому Лу Сінь вважає його шкідливим для подальшого розвитку менталітету китайського народу.

Між 1932-1934 видатні китайські художники Сюй Сяохун і Люй Хайсу подорожували європейськими країнами, аби проводити виставки китайського мистецтва та ознайомити його з західною аудиторією." Просування нації "- термін, використаний у доповіді до цієї культурної місії від 28 травня 1934 р. Окрім того, безліч робіт стародавніх видатних китайських майстрів були залишені у музеях та маєтках вельмож Європи, теж під гаслом "Національного

світла". Звідси і зародилося "Прагнення відправляти", бажання сліпо розкидуватись китайського культурою, наївно вважаючи, що це правильний вчинок.

Відомий і талановитий актор амплуа «дань» Мей Ланьфань відправився на гастролі по тогочасному Радянському Союзу, показуючи західному глядачеві своєрідність китайського театру. Влада Гоміндань, що відправила актора, досить хибно просувала символізм, спочатку в образотворчому мистецтві, а згодом і в театрі. Влада видавала концепт символізму, що походить з Франції, за свій, перед усім світом.

Більше того, Радянський Союз заперечував символізм, знецінюючи його вплив у культурному суспільстві на користь більш сучасного реалізму та інших теорій. Здається, наче тогочасний Китай відмежувався від трендів та популярних концептів, що панували на Заході. Політика "Ізоляціонізму" все ще міцно тримала націю у лещатах.

Цікаво, що деякі представники Заходу теж розглядали Китай під матеріалістичною призмою. Лу Сінь згадує німецького філософа Фрідріха Ніцше, який критикував західну культуру та закликав переобрати суспільні та людські цінності. Лу Сінь назвав його зарозумілим безумцем, що вихваляв Китай як матеріалістичну країну, та провів паралелі між Ніцше та політикою Гоміндан. Адже обоє потакають ідеї "Прагнення відправляти".

Далі варто виділити власне думку самого Лу Сіня щодо "Прагнення відправляти". Її можна виділити під гаслом "Символи культури потрібно використовувати, зберігати або знищити". Письменник вважає, що надмірне розповсюдження китайських культурних пам'яток призведе до його знецінення та до деградації національного менталітету.

Адже через "Ізоляціонізм" Китай парадоксально боїться чужеземних речей, наприклад американських фільмів, британського опіуму, німецької

вогнепальної зброї і т.д. Навіть попри те, що "раби Гоміндан" по словам Лу Сіня, їдуть за кордон розповсюджувати помилкові ідеї та сліпо викидають свою працю на чужу землю. У своєму нарисі 《谁在没落》 "Хто занепав" Лу Сінь критикує Мей Ланьфана та твердження, що китайське мистецтво завжди було символічним.

Лу Сінь підсумував, що люди замінили антикваріат, стали предметами культури, неначе тепер ними міняються й торгуються. Імперіалістична економічна агресія та культурна агресія реакційного характеру є огидним наростом на китайській культурі, з яким потрібно боротись. І почати потрібно з індивідуального розвитку. Лу Сінь використовує чудову метафору будинку аби пояснити не тільки нагальні проблеми "Прагнення відправляти", але й похмуре майбутнє, що спіткає нащадків цієї доктрини. Він піддає політику Гоміндань нищівній сатирі і водночас розглядає китайську філософію даосизму. Письменник не тільки глузує над політичним діячем Гоміндань Чаном Кайші, що обманом став директором Військової Академії Вампоа, але й критикує поета Юй Мея за "Дарунок будинку для зятя".

Під таким поєднанням іронії сягає головна думка Лу Сіня, те що люди, голови яких захмарені "Прагнення відправляти", зможуть погубити високу мораль нації та звузити її кругозір.

Висновок до другого розділу

Проаналізувавши есе Лу Сіня "Вседозволеність" та вивчивши його життєпис, ми прийшли до наступних висновків: В історії китайської літератури Лу Сінь як і раніше займає особливо почесне місце не тільки як великий письменник ХХ століття, але і як мужня людина, яка була безкомпромісною у своїх ідеях.

Пошуки нових шляхів у літературі були підказані Лу Сінем насамперед його основною тезою: «Література повинна служити інтересам життя, інтересам народу, батьківщині». У «Вседозволеності» критичний реалізм Лу Сіня досяг найвищого піку.

Лу Сінь стверджує, що китайці віддали занадто багато (тобто національні скарби задля підтримання миру) і були змушені прийняти на себе надто багато (наприклад англійський опіум), і тепер Лу Сінь використовує свою теорію «Вседозволеності», щоб знайти баланс у прийнятті або відкиданні потенційних нових іноземних речей.

Цікаво, що не маючи можливості контролювати кордони нації або приплив нових ідей, що підточують інтелектуальну сферу Китаю, Лу Сінь виступає за використання кордонів з метою пошуку нових інструментів захисту та укріплення китайського «Нового будинку».

ВИСНОВКИ

Мета роботи, а саме аналіз китайського менталітету через призму есе китайського письменника Лу Сіня «Вседозволенність» («拿来主义») Далі зазначаються пункти, що були виконані впродовж дослідження:

1. Проаналізувавши міркування та твердження західних вчених: Ж. Дюбі, Л. Леві-Брюль, А. Гуревич, М. Блок та ін. та східних науковців: Хоу Юйбо, Ян Чжунфан, Чжао Чжиюй та ін. можна підсумувати наступне визначення:

2. «Менталітет» - склад розуму, сукупність розумових та емоційних, особливостей, ціннісних орієнтацій і установ, властивих для соціальної або етнічної групи, нації, чи народу.

3. Порівняння Західного та Східного стилю мислення призвело до наступних відкриттів: попри свою наглядну різність, Захід та Схід слідує досить схожим ідеалам, цінуючи місце людини у світі та її чесноти. Однак стиль мислення, світобачення та сприйняття часу й простору є досить різними. Соціальні звички та імідж теж мають різноманітні сторони на Сході та Заході. Мета та способи її досягнення теж різняться, через циклічне сприйняття китайського народу та лінійне мислення західників.

4. Лу Сінь був різнобічним письменником. Він писав, використовуючи як традиційні китайські конвенції, так і європейські літературні форми 19 століття. Його стиль був описаний у однаково широких термінах, передаючи як "співчуття", так і «іронічну відстороненість» у різні моменти.

5. Його нариси часто дуже проникливі в його суспільних коментарях, а в його розповідях його володіння простонародною мовою та тоном

ускладнює передачу деяких його літературних творів (як-от "Справжня історія Ah Q") за допомогою перекладу. У них він часто прокладає тонку межу між критикою недоліків китайського народу і співчуттям саме цим недолікам. Лу Сінь був майстром іронії та сатири. Аналізуючи «Вседозволенність» Лу Сіня можна відзначити певні риси китайського менталітету:

«Вседозволенність» - це інтелектуальний вибір концепцій та ідеологій, найбільш вигідних та корисних для Китаю, а також відмова від решти не потрібних ідей.

«Ізоляціонізм» («Доктрина закритих дверей») – це заперечення іноземних ідей та концептів, на основі того, що вони є власне іноземними. Причиною «Ізоляціонізму» є реакційна політика Гоміндан та соціальне викривлення та звуження менталітету китайців.

«Прагнення віддавати своє» - це стрімке й бездумне поширення китайських пам'яток культури, аби донести «Національне світло» по усьому світі. Попри свої світлі наміри, ця теза навпаки шкодить національному менталітету та знецінює спадщину китайської нації.

Розглянувши думки Лу Сіня варто сказати, що його творчий доробок є унікальним синтезом китайського та західного менталітету. Письменник справді був на крок попереду тогочасного суспільства, навчаючи своїх співвітчизників бути відкритим до нових та чужих ідей, поєднуючи їх із традиційним, аби створити своє унікальне бачення світу.

Лу Сінь водночас поважав та підтримував тогочасний китайський менталітет, але й піддавав його нищівній критиці через його надмірну традиційність. Це підкреслює його любов до свого народу, адже він беззаперечно бажає йому процвітати не тільки матеріально, але й духовно.

Підсумовуючи вище сказане, упіх твочості Лу Сіня в більшій мірі пояснюється тим, що він писав не для обраних цінителів і витончених естетів,

а для звичайного читача, для величезної аудиторії, що є обличчям китайського менталітету. Даремно шукати в його творчості нальоту пустої краси. Його точна і доступна мова є ключем до нового далекоглядного світогляду, еволюції сприйняття світу та поєднання зовсім різних міркувань.

Лу Сінь справді є видатним прихильником морального збагачення китайського народу. Але водночас, ми, як представники західної думки, можемо запозичити у нього та його Батьківщини Китаю безліч ідей та концепцій. Ця спроможність є найбільш переконливим досягненням у літературній спадщині Лу Сіня, бо цей всеосяжний зв'язок, зміцнений письменником, є двостороннім.

Джерела

1. Lee, Leo Ou-fan, *Voices from the Iron House: A Study of Lu Xun* (Bloomington: Indiana University Press, 1987).
2. Дюби Ж. Развитие исторических идей во Франции после 1950 г.
3. Гуревич А.Я. Исторический синтез и школа "Анналов". М., 1993
4. Історія європейської ментальності. Львів, 2004
5. Присяжнюк Ю. Ментальність і ремесло історика. Черкаси, 2006.
6. Галушко К.Ю. МЕНТАЛЬНІСТЬ, менталітет
7. Губанов, Н. Н. О понятии менталитета // *Философия и будущее цивилизации: Тезисы докладов и выступлений IV Российского философского конгресса: в 5 т. Т. 1.* – М., 2005. – с. 596.
8. Юнг К. Структура души // *Проблемы души нашего времени: пер. с нем.* - М., 1994.
9. Гуревич, А.Я. От истории ментальности к историческому синтезу Текст. / А.Я. Гуревич // *Споры о главном: Дискуссии о настоящем и будущем исторической науки вокруг французской школы «Анналов».* М., 1993.
10. Кукоба, О.А. Природа и структура этнического менталитета Текст. / О.А. Кукоба // *Философия и общество.* 2004. №4
11. Lu Xun // *Encyclopædia Britannica*
12. 郅元宝. 鲁迅一百句 . 《复旦大学出版社》 2007
13. Семанов В. И. Лу Синь и его предшественники. М., 1967
14. 许寿裳编 . 鲁迅先生纪念集 鲁迅先生年谱: 文化生活出版社, 民国二十六年十月十九日初版
15. 钱理群.对鲁迅的再认识及其在当代的意义
16. 苏衍丽, 李梦生. 鲁迅与《中国小说史略》 . 《CNKI》 , 2010

17. 1936年10月19日 中国伟大的革命家、文学家、思想家鲁迅在上海病逝 . 中华人民共和国中央人民政府[引用日期 2020-04-01]
18. Позднеева Л. Д. Лу Синь, Издательство: Молодая гвардия (М.) Серия: Жизнь замечательных людей (1957) Объём: 287 с. Язык: русский
9. 徐玲. 中国思想文化伟人—鲁迅 . , 2001
20. І. К. Чирко. Лу Сінь // Українська літературна енциклопедія. Київ: Українська енциклопедія, 1995.
21. 李新. 《呐喊》导读 . 《考试(高考语文版)》 , 2006
22. Сорокин В. Ф. Формирование мировоззрения Лу Синя: Ранняя публицистика и сборник «Клич». М., 1958
23. Pollard, David E. The True Story of Lu Xun. Hong Kong: Chinese University Press. 2002
24. Lovell, Julia. The Politics of Cultural Capital: China's Quest for a Nobel Prize in Literature. United States of America: University of Hawai'i Press. 2006
25. Лу Сінь. Рідне село. Збірка оповідань / Пер. з кит. І. Чирко. — Київ, 1957.
26. Лу Сінь. Справжня історія А-К'ю.: Оповідання / Пер.з кит. І. Чирко. — К. : Молодь, 1958. — 137 с.
27. 李文儒编著 . 鲁迅著作解读文库·杂文卷 走进鲁迅世界 . 北京: 北京工业大学出版社, 1995年05月第1版
28. Sze, Arthur (Ed.) Chinese Writers on Writing. Arthur Sze. (Trinity University Press. 2010
29. Denton, Kirk (2002), Lu Xun Biography, MCLC Resource Center Retrieved 24 July 2014.

30. Ван Фужэнь. С двух точек зрения раскрыть жизнь. //Ежегодник изучения Лу Синя. Пекин: Изд-во мира Китая. 1990.
31. 靳邦杰 . 中学语文课本鲁迅作品详解 (高中册) : 北京工业大学出版社, 1994年10月第1版
32. 鲁迅 . 鲁迅经典文集 超值典藏: 吉林出版集团有限责任公司, 2011.01: 241-242
33. Yang, H. Y., & Yang, G. (Trans.). (1954). Selected stories of Lu Hsun. Peking: Foreign Languages Press
34. Tang, T. (1993). History of modern Chinese literature. Beijing: Foreign Languages Press.
35. Lee, L. O. (Ed.). (1985). Lu Xun and his legacy. Berkeley: University of California Press.
36. (2002). On Lu Xun's polyphonic fiction. Yan, J. Y., Shanghai: Shanghai Educational Publishing House.
37. Ван Гуаньцюань. Літопис Лу Сюнь. Хейлунцзян: Народне видавництво Хейлунцзяна, 1979
38. 钱理群 温儒敏 吴福辉 王超冰 . 中国现代文学三十年 . 北京: 北京大学出版社, 2012年
39. 王观泉 . 鲁迅年谱 . 黑龙江: 黑龙江人民出版社, 1979年: 71-72
40. 鲁迅 . 《鲁迅全集·第二卷》 . 北京: 人民文学出版社, 2005: 354
41. Ван Гуаньцюань. Літопис Лу Сюнь. Хейлунцзян: Народне видавництво Хейлунцзяна, 1979: 94

Березовський Б. М.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be the initials 'B.M.' with a stylized flourish.

Науковий керівник:

Кіриосова Н. А.